

Η ΑΓΝΩΣΤΗ ΝΗΣΟΣ

Δώσε μου ένα καράβι

«Η ιστορία της άγνωστης νήσου», Jose Saramago

Το όνειρο των νησιών —με ευχαρίστηση ή φόβο, δεν έχει σημασία— είναι το όνειρο της φυγής, της απομάκρυνσης, πέρα από κάθε ήπειρο, του να χαθείς και να απομονωθείς —ή, το όνειρο του να ξεκινήσεις από το μηδέν, να επαναδημιουργήσεις, να αρχίσεις από την αρχή.

«Desert Islands», Gilles Deleuzes

Με τη διατομική έκθεση «**Η Άγνωστη Νήσος**» οι καλλιτέχνιδες **Σοφία Κυριακού** και **Λία Πέτρου** καλούν το κοινό σ' έναν υπαρξιακό περίπατο, μια περιπέτεια μέσα κι έξω από τα όρια του εκθεσιακού χώρου. Έμπνευση και αφετηρία τους αποτελεί το διήγημα του νομπελίστα Πορτογάλου συγγραφέα **Ζοζέ Σαραμάγκου** «**Η Ιστορία της Άγνωστης Νήσου**», μια ιστορία πάνω στο ανήσυχο ανθρώπινο πνεύμα, το πείσμα και το ταξίδι ως αναζήτηση του εαυτού και της ουτοπίας, αλλά και στο πώς ενίοτε η πίστη στην ύπαρξη της ουτοπίας είναι σημαντικότερη από την ίδια την ύπαρξή της:

Ένας άντρας και μια γυναίκα ρισκάρουν να αφήσουν τις σιγουριές τους και να βγουν στη σκοτεινή θάλασσα για να ανακαλύψουν τους εαυτούς τους και να βιώσουν τον ίλιγγο της ουσιαστικής ανθρώπινης συνεύρεσης μέσα από μια παράτολμη προσωπική αποστολή. Την αναζήτηση ενός άγνωστου νησιού, ενός νησιού που δεν υπάρχει στον χάρτη γιατί δεν έχει ανακαλυφθεί ακόμα.

Με κέντρο την ιδέα του Άγνωστου Νησιού ως αρχετυπικό σύμβολο αναζήτησης της ουτοπίας στην τέχνη και τη λογοτεχνία, οι δύο καλλιτέχνιδες φτιάχνουν έναν ιδιοσυγκρασιακό και ευαίσθητο διάλογο πάνω στις στερεοτυπικές μας αντιλήψεις γύρω από την περιήγηση. Από τη μία εξετάζουν τις προσδοκίες και αναμονές που

προκαλεί το (θαλάσσιο) ταξίδι και από την άλλη αναδεικνύουν πώς διαμορφώνεται η σχέση μας με τον κόσμο, τη φύση, τον ωκεανό και το μέλλον, μέσα από αυτό. Η καλλιτεχνική τους έρευνα ερευνά το μετα-αποικιοκρατικό τοπίο, τη μετανάστευση και την πολιτική γεωγραφία, προτείνει εναλλακτικές προσεγγίσεις της πόλης και του λιμανιού, αναδεικνύει οικολογικά ζητήματα και ανιχνεύει έμφυλες δυναμικές. Απέναντι στη ναυτοσύνη και τον πατριαρχικό λυρισμό της υπομονετικής, «Πηνελόπιας», γυναικείας χειρωναξίας, της αναμονής και της φαντασίωσης, που εμπνέουν τα κεντημένα μαντήλια, τα εύθραυστα κεραμικά και τα γραμματόσημα κι οι καρτ ποστάλ της Πέτρου, στέκονται αναπάντεχα *arte-rovra* κοσμήματα και μπιμπελό-νησιά από μικροπλαστικά με τα οποία η Κυριακού διευρύνει τη συζήτηση προς την καταναλωτική κανονικοποίηση της εκμετάλλευσης και καταστροφής του πλανήτη.

Το ταξίδι της πολυδιάστατης περιπατητικής αυτής έκθεσης ξεκινά από τα αρχαία υδροσυστήματα του Σταθμού Μετρό «Δημοτικό Θέατρο» του Πειραιά και από ημερολογιακές σημειώσεις του Σαραμάγκου και κατευθύνεται στον εντυπωσιακό χώρο της **Ιστορικής βιβλιοθήκης του Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη**. Εκεί, μας ενθαρρύνει να ξεφυλλίσουμε παλιά και σπάνια βιβλία πριν καταλήξουμε στην εντυπωσιακή του **Ναυτική Συλλογή** όπου οι διαδρομές που χαρτογραφούν διακριτικά οι δύο καλλιτέχνιδες φωτίζουν την τραγική ιστορία της Λαίδης Χάμιλτον μέσα από την αλληλογραφία της με τον Ναύαρχο Νέλσον, ενώ πυροδοτούν έναν δαίδαλο υπαρξιακών και ιστορικών συνειρμών με κόμβους παλιούς χάρτες, πυξίδες, οστέινα καράβια και θραύσματα της θαυμαστής αυτής συλλογής.

Το τρυφερό διήγημα του Σαραμάγκου γράφτηκε το 1997 στο νησί Λανθαρότε. Από τότε ο κόσμος έχει βιώσει αλλεπάλληλες Οδύσσειες μετανάστευσης και αναζήτησης νέων παραδείσων, αλλεπάλληλες οικολογικές, οικονομικές, υγειονομικές και ανθρωπιστικές κρίσεις, έχει παρακολουθήσει αλλεπάλληλους ταξιδευτές να χάνονται μέσα σε σκοτεινές θάλασσες και ωκεανούς στοιχειώνοντας τόπους και συνειδήσεις και αλλεπάλληλες ουτοπίες να καταρρέουν.

Με τη δική τους ανάγνωση στην **Άγνωστη Νήσο** η Σοφία Κυριακού και η Λία Πέτρου ενεργοποιούν νέες χαρτογραφήσεις της επιθυμίας και της προσμονής, καλώντας μας να *ονειρευτούμε το νησί* όπως το θέτει ο Ντελέζ: ως δυνατότητα. Να διαλογιστούμε, δηλαδή, πάνω στον κόσμο που αλλάζει και τις επίφοβες κατευθύνσεις του και να τολμήσουμε να οραματιστούμε νέα ξεκινήματα και νέους άτλαντες.

Το ιδιαίτερο αυτό ταξίδι θα πλαισιώνει ένας κατάλογος στον οποίο μαζί με φωτογραφίες των έργων και το επιμελητικό κείμενο από την Γκέλυ Γρυντάκη, συμπεριλαμβάνεται ένα κείμενο θεωρητικής περιπλάνησης του Νικήτα Σινιόσογλου και μη δημοσιευμένο υλικό από τα ημερολόγια του Ζοζέ Σαραμάγκου σε μετάφραση της Αθηνάς Ψυλλιά.

Η έκθεση πραγματοποιείται στο πλαίσιο της Εβδομάδας Θάλασσας 2024 του Δήμου Πειραιά, με την ευγενή υποστήριξη του Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη, της ΣΤΑ.ΣΥ, της ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΤΡΟ, του Ιδρύματος Σαραμάγκου, της Πρεσβείας της Πορτογαλίας, των Εκδόσεων Καστανιώτη, του Μουσείου Βορρέ και την ευγενή χορηγία του Metropolitan Hospital και του Ιδρύματος Αγγελικούση.

Διατομική Έκθεση «Η Άγνωστη Νήσος»

Καλλιτέχνιδες, διοργάνωση: Σοφία Κυριακού, Λία Πέτρου

Επιμέλεια: Γέλυ Γρυντάκη

Εγκαίνια: Παρασκευή 24 Μαΐου 2024, 18:30-21:00.

Χώροι: Ιστορική Βιβλιοθήκη Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη, 2ας Μεραρχίας 36 & Ακτής Μουτσοπούλου, Πειραιάς 18535 και Σταθμός Μετρό «Δημοτικό Θέατρο», επίπεδο εκδοτηρίων.

Διάρκεια έκθεσης: 24 Μαΐου - 07 Ιουνίου 2024.

Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα - Παρασκευή 9:00-17:00.

Σάββατο 25 Μαΐου 12:00-18:00, Κυριακή 26 Μαΐου 11:00-14:00.

Σάββατο 1 Ιουνίου 12:00-18:00.

Επικοινωνία: 6972795493, 6979361993.

Χορηγοί

Υποστηρικτές

